

La música medieval: L'Ars Antiqua

Anomenem música medieval aquella música feta entre els segles V i XV i podem diferenciar:

- ⇒ Cant gregorià
- ⇒ Ars Antiqua
- ⇒ Ars Nova

Els inicis de la polifonia

La polifonia (diverses veus) prové de deformacions del Cant Gregorià. A partir del segle IX es produeix una innovació en el cant monòdic amb la introducció d'un nou recurs anomenat **organum**. Consisteix a afegir sobre de la veu única del Gregorià una altra veu que anava acompanyant la primera i l'adornava.

Normalment aquesta veu s'improvisava cantant la mateixa melodia una 5a, una 8a per sota o per sobre. No calia partitura perquè els cantants estaven entrenats. Així, doncs, els músics-cantaires van aconseguir desfer-se de les rígides normes del Gregorià.

Tota la polifonia es farà sobre melodies ja existents del cant gregorià.

L'Ars Antiqua

En l'àmbit de la música europea occidental, els **segles XII i XIII** es coneixen com el període de l'**ars antiqua**.

Neix el cant a diverses veus (polis) (fonos), és a dir, la **polifonia**. L'*organum* evoluciona i a poc a poc les veus se separen i es fan més independents. Podem trobar fins i tot *organum* a quatre veus.

De mica en mica, es deixa d'improvisar per escriure composicions on s'especifica el que ha de fer cada cantaire.

A Paris es construí en aquesta època la catedral de Notre-Dame, al voltant de la qual sorgí un grup de músics que van passar a la història per ser els primers autors polifònics coneguts. Léonin i Pérotin. Les composicions de tots ells són conegudes com la música "de l'Escola de Notre-Dame" .

Léonin (1150-1201)

Pérotin (1160-1230)

Les primeres polifonies es composaren:

- agafant un cant pla pre-existent com a veu greu, el cant gregorià estirat, allargant les notes
- s'hi sumaven altres veus, cadascuna amb diferent text i melodia.

Música medieval: L'Ars Antiqua

Santa María és una de les cantigas, la número 100. Aquí tens una versió a una sola veu i acompanyament rítmic. L'autor és Alfonso X El sabio (1221-1284). **Cantigas de Santa María**. Segle XIII. Conjunt de 427 obres de temàtica religiosa.

És en llengua galaico-portuguesa:

“Santa María Stela do dia,
mostranos via
per a Deus et nos guía”.

“Camer fa zel os errados
que per der foran per pecados.
Entender de que muy culpados
Son mais per ti son perdonados.
Da osadia a que eles facia
Fa certo ei a mais que non deuria”.

Idea central: “Santa Maria, estel del matí, mostra'ns el camí a Déu...”